

genomen, niet alleen onder wilden, doch ook bij beschaafde lieden. Intusschen, zekerheid is in deze uiteraard moeilijke materie nog verre en men is genoodzaakt zich voorshands met hypothesen tevreden te stellen. De zaak is er echter niet minder belangwekkend om, en daarom is LUCAS-CHAMPIONNIÈRE's boek de kennismaking zeker waard.

VAN LEERSUM.

HERMANN SCHALL, *Berechnete ärztliche Kostverordnungen nebst vollständigem Kochbuch für Zuckerkranke*. Würzburg, CURT KABITZSCH 1913, 319 bladzijden. Prijs 5.50 mark,

Dit werkje ging uit van de gedachte aan geneesheeren, verbonden aan ziekenhuizen en sanatoria, de behulpzame hand te bieden bij het samenstellen en berekenen van diëtvoorschriften bij suikerzieken. Er bestaan echter op dit gebied reeds talrijke kookboekjes, die voor ons land slechts geringe waarde hebben, omdat vele voorschriften voor de Nederlandsche keuken een omwerking dienen te ondergaan. Van de gebruikelijke kookboekjes onderscheidt het hier aan te kondigen werkje van SCHALL zich in één opzicht en wel door het stelselmatig tot in kleine onderdeelen berekenen van de caloriewaarde, het eiwit-, koolhydraat- en vetgehalte der afzonderlijke portie's, die een maaltijd samenstellen. Daardoor werd het mogelijk geheele menu's samen te brengen in tabellen, waarvan men nu slechts het eiwit- en koolhydraatgehalte behoeft af te lezen. In vele opzichten maakt dit inderdaad de taak voor den geneesheer veel gemakkelijker. Toch laten zich deze tabellen, alweder wegens het groote verschil tusschen de Duitsche en Nederlandsche keukens, lang niet steeds in hun geheel toepassen, zoodat men toch weer zelf tot berekeningen moet overgaan.

Aan de diëtvoorschriften gaat, een ook voor leeken begrijpelijk geschreven, inleiding over het wezen der suikerziekte, over diëtbehandeling, de wetten der voeding enz. vooraf. S. P. SWART.

FEUILLETON.

CHIRURGISCHE ERVARINGEN UIT DEN SERVISCH-BULGAARSCHEN OORLOG.

Over hedendaagsche oorlogs-chirurgische ervaringen is na den Turkije-Balkanbond-oorlog genoeg geschreven en gesproken, om te mogen veronderstellen, dat deze voldoende bekend zijn. Men was het algemeen erover eens, dat het materiaal, vergeleken met dat uit de laatste voorafgegane oorlogen, weinig nieuws opleverde. Des te merkwaardiger is het, dat er zulke groote verschillen bestaan tusschen de wonden, die